

Toespraak rector Paul De Knop, nieuwjaarsevent VLIR-UOS 2014

Het is 7 mei 2013 in de vroege ochtend. Bursalen uit alle windstreken staan op de stoep van het Egmontpaleis. Daar vindt de jaarlijkse Staten Generaal van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking plaats.

Samen vormen ze de slogan 'No future for university cooperation? Act now!', samen met studentenvertegenwoordigers en professoren in toga. De deelnemers aan de Staten Generaal ontvangen van de actievoerders een flyer met uitleg over de actie.

Die dag staat in de annalen gegrift als de eerste politieke manifestatie van de ontwikkelingssamenwerking van het Vlaams en Franstalig hoger onderwijs. We kwamen naar buiten met een noodkreet.

Jarenlang hebben jullie met VLIR-UOS hard gezwoegd om programma's en structuren uit te bouwen voor samenwerking met het Zuiden, voor onderzoek, onderwijs, dienstverlening, beurzen... De resultaten konden tellen: sterke partnerschappen, onderzoek met impact, ex-bursalen die hun kennis overdragen en uitgroeien tot toponderzoekers.

Maar buiten enkele betrokkenen bleek niemand goed te weten wat we daar in het Zuiden precies doen.

De storm brak los toen de federale overheid vond dat de bevoegdheid van de ontwikkelingssamenwerking met het hoger onderwijs eigenlijk thuishoorde bij de deelstaten. De federale overheid zou VLIR-UOS niet langer financieren, maar Vlaanderen had de middelen niet om het pakket zomaar over te nemen. Crisis dus, met tijdelijke opschorting van programma's en grote onzekerheid tot gevolg.

2013 was één van de moeilijkste jaren uit de geschiedenis van VLIR-UOS. Maar we hebben er ook belangrijke lessen uit getrokken:

Dat het levensnoodzakelijk is om met een verhaal naar buiten te komen, een helder en overtuigend verhaal. Waar staan we voor? Hoe maken we een verschil? En hoe kunnen we dat in enkele woorden vertellen?

Naar buiten komen met ons verhaal, daar gaat dit nieuwjaarsevent over. Extra muros. Want het is niet alleen voor VLIR-UOS en de betrokken professoren, onderzoekers en studenten van belang, maar voor het ganse hoger onderwijs.

Hoe overtuigen we beleidsmakers, collega-onderzoekers, maatschappelijke organisaties en de brede bevolking van het belang van wat we doen? Waarom is onderzoek, onderwijs en dienstverlening zo belangrijk? Waarom loont het voor ieder om erin te blijven investeren?

Die vragen stellen we ons te weinig.

U bent allen harde werkers, daar ben ik echt van overtuigd. U bent excellent in wat u doet, als onderzoeker, als docent of medewerker. Maar hard en excellent werken is niet altijd genoeg. We moeten ook kunnen tonen wat we doen en hoe we een verschil maken.

Dank alvast voor jullie inzet, ook in de toekomst ...

Tevens een woord van dank aan VLIR-UOS voor de zeer professionele én geëngageerde inzet voor het vrijwaren van onze budgetten. Ik heb nog maar zelden medewerkers gezien met zulk een groot engagement.

Dames en Heren,

Ik ben minister van Ontwikkelingssamenwerking Jean-Pascal Labille erg dankbaar om vandaag aanwezig te zijn, en nog meer om ons het afgelopen jaar steeds te hebben gesteund in onze strijd.

Uiteindelijk besliste de federale overheid om VLIR-UOS niet over te dragen.

U, mijnheer de minister, hebt onze zaak steeds verdedigd binnen de federale overheid. Dankzij uw inzet kunnen we opnieuw vooruit kijken, naar een beloftevolle toekomst. Want samenwerking over de grenzen van continenten, instellingen en disciplines blijft ook in 2014 en volgende jaren van levensbelang.

Mr. de minister, waarde collega's,

Ik wens u allen een gelukkig en succesvol 2014, zowel intra als extra muros.

Graag geef ik u nog de volgende boodschap mee :

Laten we de buitenwereld overtuigen van het feit dat indien we niet investeren in ontwikkelingssamenwerking, we een ernstige hypotheek leggen op de toekomst van deze landen maar ook ... van onszelf.

Ik geef nu graag het woord aan minister Labille